

forslag, der bevirker, at Lovforslaget nu blot hedder: Forslag til Lov om Sparekasser. Det var dette, jeg helst vilde hen til, og jeg kunde ønske, at den højtærede Minister i den forestaaende Tid vilde tage under Overvejelse, om det ikke var bedre at tage en Lov for Sparekasser alene. Naar jeg siger dette, er det, fordi Lovforslaget, som det nu foreligger, omfatter saa uhyre mange Institutioner, der i Virkeligheden er saa forskellige som Nat og Dag. Der er her i Landet mellem 5 og 600 Sparekasser. Af disse er kun faa virkelig store Sparekasser, hvis Indskud naar op til omkring 100 Mill. Kr., hvorimod der er uhyre mange smaa Sparekasser. Der er kun 100 Sparekasser med over 1 Mill. Kr. i Indskud, og der er 200 Sparekasser, der har under 50,000 Kr. i Indskud. Naar jeg nævner disse Tal, vil man sikkert straks have set Vanskeligheden ved at give ganske fælles Regler for Institutioner, der allerede ved deres Størrelse er saa vidt forskellige. Men er de forskellige med Hensyn til Størrelsen, saa er de det i Virkeligheden nok saa meget i Henseende til deres Virkemaade. Jeg tænker paa disse mange smaa Kasser, som jeg synes rettelig bør betegnes som Laanekasser, Kasser, som ganske sikkert for den Egn, hvor de virker, har overordentlig stor Betydning. Det er Institutioner, som man, til Trods for deres Lidenhed, dog maa vogte sig overordentlig meget for at gøre Fortræd. Tværtimod tror jeg, at kunde man støtte dem noget, saa skulde man gøre det. Men det er mit Ønske, at man maa komme til en Lov om aldeles rene Sparekasser. Lad saa deres Antal blive meget lille, lad saa kun dem, der vil, gaa ind under denne Lov, der behøver slet ingen Tvang at være. Med rene Sparekasser mener jeg Institutioner, der siger: Vi vil være saa solide og sikre, som menneskelige Institutioner overhovedet kan være. Det er altsaa Institutioner, hvor Befolkningen med fuldstændig Tryghed, uden at nære den ringeste Bekymring for, hvorledes det gaar med deres sammensparede Penge, kan anbringe disse. Lad saa de andre Laanekasser, de, der ikke vil ind under Betegnelsen Sparekasser, jeg vil helst sige virke i Frihed. Af de smaa Kasser ude omkring er der jo ingen, der har bragt deres Indskydere Tab derved, at Midlerne har været anbragt paa uheldig Maade; Tabene er jo, desværre kan man sige, altid kommet ved, at Revisionen har været mangelfuld, Tilliden til Styrrerne har været

for stor. Men disse smaa Kasser har sikkert virket godt. Jeg tror, at det var det ærede 6te kongevalgte Medlem (Jørgen Berthelsen), der netop en Dag brugte den Vending, at dem, man skulde tænke paa, var Arbejdsbierne, det var dem, der laante Pengene, dem, der skulde bruge Pengene. Ja, det er ganske sikkert dem, man skal tænke paa, og man skal gøre, hvad man kan, for at disse Arbejdsbier, hvad enten de er større eller mindre, kan faa de Midler, de skal have. Men jeg tror ikke, at det for disse har saa forfærdelig meget at sige, om de giver en halv, ja endog en hel Procent mere eller mindre i Rente om Aaret. Jeg ved nok, at dette vil skurre i et eller andet Øre, og at man vil sige, at det er en utilladelig Flothed at ræsonnere saaledes. Men jeg mener nu en Gang, at vil man have Penge til et Foretagende, saa kommer det an paa, om Foretagendet er godt, om man kan faa den Kapital, man skal bruge, til Dagens Rente, men om denne er lidt højere eller lidt lavere, skal der ikke lægges for megen Vægt paa. Jeg vil bede de Herrer, som indenfor Udvalget har talt imod denne min Opfattelse, hvor de har Lejlighed dertil, at se paa Regnskaberne for Andelsmejerier og Andelsslagterier og i det hele taget paa Regnskaber for Andelsforetagender og saa sammenligne to Ting: det paagældende Foretagendes samlede Renteudgift og den Sum, som ved Regnskabsaarets Slutning fordeles til de Herrer Andelshavere, saa skal De se, at hvis De regner blot 1 pCt. mere, altsaa $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{5}$ større Renteudgift, end de har haft, og fordeler det paa den uhyre Sum, som ved Regnskabsaarets Slutning deles ud til de Herrer Interessenter og Andelshavere, bliver det ikke ret mange Øre til hver; det er saa godt som slet ingenting. Derfor skal man ikke fra Laanekassernes Side lægge for megen Vægt paa det, og jeg kunde tænke mig, at man fra Sparekassernes Side kunde hjælpe disse Laanekasser. Jeg kunde tænke mig, at man i de Regler, der gives for de rene Sparekassers Pengeanbringelser, blandt andet ogsaa kunde opføre Udlaan til Laanekasser med solidarisk Ansvar eller i det hele taget nogenlunde betryggende Sikkerhed. Det kunde man gøre, men at give en Sparekasselov, som man laver den nu, hvor man forbyder alle Sparekasser at diskontere og sælge Veksler, men samtidig giver dem Lov til, om end ganske vist med nogen Indskrænkning mod den tidligere uindskrænkede Frihed, at anbringe deres Midler i